

Bruksela, 24 listopada 2017 r.
(OR. en)

14821/17

COEST 324

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Wspólna deklaracja ze szczytu Partnerstwa Wschodniego (Bruksela, 24 listopada 2017 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu wspólną deklarację ze szczytu Partnerstwa Wschodniego, w wersji uzgodnionej przez uczestników szczytu w dniu 24 listopada 2017 r. w Brukseli.

Wspólna deklaracja ze szczytu Partnerstwa Wschodniego

Bruksela, 24 listopada 2017 r.

Szefowie państw lub rządów oraz przedstawiciele Republiki Armenii, Republiki Azerbejdżanu, Republiki Białorusi, Gruzji, Republiki Mołdawii i Ukrainy, przedstawiciele Unii Europejskiej, a także szefowie państw lub rządów i przedstawiciele państw członkowskich UE spotkali się w Brukseli w dniu 24 listopada 2017 r. Na szczycie obecni byli również przewodniczący Parlamentu Europejskiego i przedstawiciele Komitetu Regionów, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju, Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego oraz Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest.

1. Uczestnicy szczytu potwierdzają, że Partnerstwo Wschodnie – jako szczególny wymiar europejskiej polityki sąsiedztwa – ma dla nich duże znaczenie. Ponownie podkreślają swoje wspólne zaangażowanie na rzecz tego strategicznego i ambitnego partnerstwa, opartego na wspólnych wartościach, wzajemnych interesach i zrozumieniu, poczuciu współwłasności i odpowiedzialności, zróżnicowanym podejściu i wzajemnej rozliczalności, które przybliży wschodnioeuropejskie kraje partnerskie do Unii Europejskiej. Nieprzerwane i skuteczne czynienie postępów w sferze reform jest kluczem do długofalowego sukcesu Partnerstwa Wschodniego.

2. Uczestnicy szczytu ponownie zobowiązują się do wzmacniania demokracji i do przestrzegania praworządności, praw człowieka i podstawowych wolności, a także zasad i norm prawa międzynarodowego, które leżą u podstaw Partnerstwa Wschodniego. Unia Europejska nadal jest gotowa wspierać integralność terytorialną, niepodległość i suwerenność wszystkich swoich partnerów. Pełne zaangażowanie i przestrzeganie celów i zasad zapisanych w Karcie Narodów Zjednoczonych, akcie końcowym z Helsinek z 1975 r. i w przyjętej przez OBWE w 1990 r. Karcie paryskiej ma podstawowe znaczenie dla realizowania naszej wspólnej wizji pokojowej i niepodzielonej Europy. Uczestnicy szczytu potwierdzają elementy i zasady ujęte we wcześniejszych deklaracjach ze szczytów Partnerstwa Wschodniego i podkreślają swój stanowczy zamiar realizowania zobowiązań podjętych podczas poprzednich szczytów i zapisanych w umowach dwustronnych.
3. W związku z tym podkreślają, że umacnianie i propagowanie wspólnych wartości i zasad, którym są oddani, są kluczowym priorytetem i przyczyniają się do rozwoju pogłębionych stosunków między UE a partnerami. Więzy wytworzone dzięki Partnerstwu Wschodniemu sprawiają, że Unia Europejska i kraje partnerskie są razem silniejsze i lepiej radzą sobie ze wspólnymi wyzwaniami. Uczestnicy szczytu zgadzają się co do tego, że ściślejsza współpraca oraz wybiegający w przyszłość i kompleksowy dialog polityczny mają zasadnicze znaczenie w stawianiu czoła wspólnym wyzwaniom i w realizacji wspólnych celów.
4. Uczestnicy szczytu podkreślają wagę podnoszenia odporności państw, gospodarek i społeczeństw zarówno w UE, jak i w krajach partnerskich, a także rolę, jaką w tym względzie odgrywa Partnerstwo Wschodnie w sąsiedztwie Unii Europejskiej, co wskazano również w globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej i w przeglądzie europejskiej polityki sąsiedztwa.

5. Partnerstwo Wschodnie wspiera realizowanie kluczowych, globalnych celów politycznych określonych w oenietowskiej agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, która ma pozwolić na stworzenie dobrze zarządzanych, bardziej dostatnich i odpowiedzialnych społeczeństw, oraz w porozumieniu klimatycznym z Paryża. Uczestnicy szczytu uznają, że negatywne skutki zmiany klimatu należą do największych wyzwań naszych czasów i wymagają skonsolidowanych wysiłków ze strony wszystkich zainteresowanych podmiotów. Potwierdzają znaczenie dynamicznego społeczeństwa obywatelskiego i równości płci dla wyzwolenia pełnego potencjału gospodarczego i społecznego ich społeczeństw, zwiększającego rozwój gospodarczy i wzmacniającego spójność społeczną.
6. Uczestnicy szczytu pozostają głęboko zaniepokojeni nieprzerwanym łamaniem zasad prawa międzynarodowego w wielu miejscach regionu. Uczestnicy szczytu apelują o ponowne podjęcie wysiłków w celu propagowania pokojowego rozwiązywania nierozstrzygniętych konfliktów w regionie na podstawie zasad i norm prawa międzynarodowego. Rozwiązywanie konfliktów, budowa zaufania i stosunki dobrosąsiedzkie są niezbędne dla rozwoju społeczno-gospodarczego i współpracy społeczno-gospodarczej. Uczestnicy szczytu z zadowoleniem przyjmują stosowne wysiłki i wzmocnioną rolę UE w rozwiązywaniu konfliktów i budowie zaufania w ramach uzgodnionych formatów i procesów negocjacyjnych lub przez wsparcie dla nich, również, w stosownych przypadkach, przez obecność w terenie.
7. Uczestnicy podkreślają, że Partnerstwo Wschodnie ma na celu budowanie współdzielonych przestrzeni powszechnej demokracji, dobrobytu, stabilności i zwiększonej współpracy i nie jest w nikogo wymierzone. Tam, gdzie powiązania z innymi partnerami wymagają szerszego zaangażowania i posłużyłyby celom poszczególnych działań lub ogólnym celom Partnerstwa Wschodniego, w indywidualnych przypadkach możliwe jest nawiązanie współpracy z państwami trzecimi. Uczestnicy ponownie podkreślają, że każdy z partnerów ma suwerenne prawo do wyboru poziomu ambicji i celów, do zrealizowania których dąży w ramach stosunków z Unią Europejską.

8. Uczestnicy szczytu z zadowoleniem przyjmują dotychczasowe osiągnięcia Partnerstwa Wschodniego i stosowanie bardziej zróżnicowanego podejścia w stosunkach dwustronnych między UE a poszczególnymi krajami partnerskimi. Zakres i stopień współpracy są uzależnione od ambicji i potrzeb UE i jej partnerów; a także od tempa i jakości reform.
9. Uczestnicy szczytu wyrażają zadowolenie z pełnego wejścia w życie układów o stowarzyszeniu z Gruzją, Republiką Mołdawii, a ostatnio z Ukrainą – w następstwie decyzji szefów państw i rządów UE z grudnia 2016 r., oraz z utworzenia pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu z tymi krajami.
10. W tym kontekście uczestnicy szczytu uznają europejskie aspiracje i europejski wybór tych partnerów, o czym mowa w przedmiotowych układach o stowarzyszeniu. Układy te przewidują przyspieszenie stowarzyszenia politycznego i gospodarczej integracji z Unią Europejską. Uczestnicy szczytu z zadowoleniem przyjmują wsparcie UE na rzecz ich wdrożenia. W tym kontekście, bez uszczerbku dla faktu, że Partnerstwo Wschodnie ma charakter włączający, nadszedł czas, by zaangażować państwa partnerskie uczestniczące w układach o stowarzyszeniu / DCFTA we wspólne dyskusje na temat postępów, możliwości i wyzwań w zakresie powiązanych ze stowarzyszeniem reform, w odpowiedzi na postulaty tych partnerów i w celu ułatwienia pełnego wdrożenia układów o stowarzyszeniu / DCFTA.
11. Uczestnicy szczytu z zadowoleniem przyjmują podpisanie – przy okazji szczytu – umowy o kompleksowym i wzmocnionym partnerstwie między Unią Europejską a Armenią. Z aprobatą odnotowują znaczne postępy poczynione w trwających negocjacjach między Unią Europejską a Azerbejdżanem w sprawie nowej umowy ramowej. Doceniają, że stosowana przez UE polityka krytycznego zaangażowania wobec Białorusi stała się bardziej kompleksowa, w tym także w ramach prac prowadzonych w ramach białorusko-unijnego zespołu koordynacyjnego, dialogu dotyczącego praw człowieka i dialogu w dziedzinie handlu.

12. Uczestnicy szczytu wyrażają zadowolenie z udzielanego przez UE ciągłego wsparcia na rzecz Partnerstwa Wschodniego poprzez pełne i ukierunkowane wykorzystanie Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, w tym programów współpracy transgranicznej, oraz innych dostępnych instrumentów finansowych. Wsparcie finansowe UE dla jej partnerów będzie uzależnione od realizacji konkretnych etapów reform. Stosowane przez UE podejście oparte na zachętach („więcej za więcej”) będzie nadal przynosić korzyści partnerom najbardziej zaangażowanym na rzecz reform. Plan inwestycji zewnętrznych daje nowe możliwości finansowania, zwłaszcza dzięki ustanowieniu Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju, który ma w sposób wydajny uruchomić znaczne inwestycje.
13. Uczestnicy mają nadzieję na dalsze zwiększenie dynamizmu i efektywności naszej poszerzonej i pogłębionej współpracy w ramach Partnerstwa Wschodniego, z naciskiem na konkretne korzyści dla obywateli. Przypominają o znaczeniu zwiększania wśród ogółu społeczeństwa wiedzy na temat unijnych programów przyczyniających się do osiągnięcia tego celu.
14. Uczestnicy szczytu z zadowoleniem przyjmują 20 oczekiwanych do roku 2020 rezultatów, które wygenerują wymierne wyniki w przejrzysty sposób i dla wszystkich oraz wzmocnią odporność [zob. załącznik I]. Oczekują wzmocnienia współpracy w ramach zmienionej wielostronnej struktury Partnerstwa Wschodniego [zob. załącznik II], która lepiej posłuży politycznym celom partnerstwa, w tym współpracy między partnerami. Wypracują podejście do tej współpracy mające charakter bardziej zintegrowany, partycypacyjny, międzysektorowy i zorientowany na wyniki. Uczestnicy podkreślają rolę posiedzeń ministerialnych w zapewnianiu politycznego kierownictwa w zakresie zaangażowania w ramach różnych sektorów.

15. Uczestnicy szczytu podkreślają, że dobre zarządzanie na wszystkich szczeblach ma kluczowe znaczenie dla zaufania, jakie obywatele żywią do swoich rządów. Wdrożenie reform w administracji publicznej i w sądownictwie, a także walka z korupcją leżą u podstaw wszystkich innych polityk w tym zakresie i są konieczne do wzmocnienia odporności. Uczestnicy zgadzają się, że wspieranie bezpieczeństwa ludzkiego, które zależy również od rozwoju skutecznych, rozliczanych, przejrzystych i demokratycznych instytucji, zmniejszy podatność na problemy społeczne. Współpraca i unijne wsparcie na rzecz reformy sektora bezpieczeństwa, wdrożenie zintegrowanego zarządzania granicami, rozbijania przestępczości zorganizowanej, handel ludźmi i przemytu ludzi, zajęcie się problemem migracji nieuregulowanej, reagowanie na zagrożenia hybrydowe, zwalczanie terroryzmu i brutalnego ekstremizmu, również przez dialog międzyreligijny i międzykulturowy, zapobieganie radykalizacji, zwiększanie cyberbezpieczeństwa i zwalczanie cyberprzestępczości oraz usprawnienie zapobiegania klęskom żywiołowym, reagowanie na takie klęski i zarządzanie kryzysowe zwiększą zdolności krajów partnerskich do mierzenia się z ciężącymi na nich presjami. Uczestnicy szczytu zgodzili się co do znaczenia skutecznej współpracy między zainteresowanymi krajami partnerskimi i odpowiednimi organami UE w rozwiązaniu wspomnianych wyżej problemów. Uczestnicy szczytu podkreślają znaczenie zacieśniania, w stosownych przypadkach, dialogu i współpracy w zakresie bezpieczeństwa w dziedzinie WPBiO, i w związku z tym z zadowoleniem przyjmują cenny wkład wnoszony przez partnerów w misje i operacje UE.

16. Uczestnicy szczytu uważają, że rozwój gospodarczy i społeczny oraz wspieranie procesów transformacji leżą u podstaw wspólnych dążeń do stabilizacji i odporności w obszarze europejskiego sąsiedztwa. Opracowywanie rozsądnej polityki gospodarczej i ram regulacyjnych – w tym poprzez działania lewarujące ze strony Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych – pomoże stworzyć atrakcyjne otoczenie dla rozwoju konkurencyjnych, ekologicznych, cyfrowych i napędzanych innowacjami gospodarek oraz dla przyciągnięcia inwestycji, tworzenia miejsc pracy oraz promowania trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i zwiększonej wymiany handlową z UE i pomiędzy krajami partnerskimi, także mając na uwadze intensyfikację działań podejmowanych przez partnerów z myślą o pełnym wykorzystaniu istniejących stref wolnego handlu. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmują wyniki 4. Forum Biznesu Partnerstwa Wschodniego, które odbyło się w październiku 2017 r. w Tallinie. Szczególne znaczenie będą mieć: wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw, w tym poprzez ułatwianie im dostępu do pożyczek w lokalnej walucie, wspieranie większego dostępu do szybkich sieci szerokopasmowych oraz czynienie postępów na drodze do obniżenia taryf roamingowych wśród krajów partnerskich i ewentualnie, na późniejszym etapie, z UE. W tym względzie uczestnicy szczytu zgadzają się współpracować w dziedzinie harmonizacji rynków cyfrowych, aby rozszerzyć korzyści wynikające z jednolitego rynku treści cyfrowych na kraje partnerskie.

17. Mając na uwadze znaczenie jakości sieci połączeń , uczestnicy podzielają pogląd, że lepsze i bezpieczniejsze połączenia transportowe dostarczają nowych możliwości rozwoju oraz umożliwiają lepszą komunikację i kontakty pomiędzy Unią Europejską a krajami partnerskimi oraz pomiędzy samymi tymi krajami. W oparciu o pozytywne skutki umów o wspólnym obszarze lotniczym zawartych z Gruzją i Republiką Mołdawii, uczestnicy szczytu przypominają, jak ważne jest zawarcie w najwcześniejszym możliwym terminie umowy o wspólnym obszarze lotniczym z Ukrainą, jak również wyrażają poparcie dla szybkiego zakończenia negocjacji w sprawie takich umów z Armenią i Azerbejdżanem. Przywiązują wagę do intermodalności i interoperacyjności połączeń transportowych, ulepszenia połączeń z siecią TEN-T dla wszystkich rodzajów transportu i z aprobatą odnotowują podpisanie porozumień wysokiego szczebla między UE a krajami partnerskimi, w których to porozumieniach określono orientacyjne mapy sieci bazowych. Uczestnicy szczytu uznają znaczenie bezpiecznej, zrównoważonej, niezawodnej i przystępnej cenowo energii dla wszystkich oraz odnotowują wagę bezpieczeństwa dostaw i dywersyfikacji źródeł energii, dostawców i dróg dostaw; podkreślają również, że zrealizowanie powyższych założeń wymaga działania w duchu solidarności i pluralizmu. Pożądana jest aktywna współpraca krajów partnerskich w tworzeniu europejskiej unii energetycznej. Uczestnikom zależy na wzmacnianiu bezpieczeństwa energetycznego poprzez połączenia międzysystemowe i zrównoważone wykorzystywanie źródeł energii, w tym zwiększanie efektywności energetycznej i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, na zmniejszeniu zależności i zwiększeniu odporności. Uczestnicy podkreślają również, że trzeba należycie przestrzegać najwyższych międzynarodowych standardów bezpieczeństwa jądrowego i ochrony środowiska.
- Podkreślają również swoje zaangażowanie na rzecz przejścia w kierunku bardziej ekologicznych, wydajnych i zrównoważonych gospodarek i na rzecz skuteczniejszego przystosowywania się do zmiany klimatu i większych wysiłków służących łagodzeniu tej zmiany, a także na rzecz reagowania na wyzwania środowiskowe. Kluczowe znaczenie w tych dziedzinach mają: terminowe wdrażanie umów wielostronnych i kompleksowe reformy.

18. Kontakty międzyludzkie, w tym poprzez wymiany młodzieży i wymiany edukacyjne, kulturalne i naukowe, oraz mobilność zbliżają do siebie społeczeństwa. Uczestnicy szczytu wyrażają zadowolenie w związku ze skutecznym wprowadzeniem ruchu bezwizowego z Republiką Mołdawii, Gruzją i Ukrainą. Oczekują zacieśnienia współpracy i dalszych postępów w dziedzinie mobilności, w bezpiecznym i dobrze zarządzanym środowisku, a także rozważenia – w stosownym czasie – możliwości podjęcia dialogu o liberalizacji reżimu wizowego z Armenią, o ile zaistnieją warunki zapewniające sprawnie zarządzaną i bezpieczną mobilność, w tym jeżeli zostaną skutecznie wdrożone umowy między stronami o ułatwieniach wizowych i readmisji. Uczestnicy liczą na zacieśnioną współpracę ze wszystkimi partnerami w dziedzinie modernizacji systemów edukacji, badań naukowych i innowacji oraz poprawy ich wyników pod względem jakości i konkurencyjności, przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania praw, z których korzystają już osoby należące do mniejszości narodowych – zgodnie z postanowieniami konwencji ONZ i Rady Europy i powiązanych protokołów, niedyskryminacji osób należących do mniejszości i poszanowaniu różnorodności, w pełni uwzględniając wiedzę fachową organów Rady Europy podczas reformowania tych systemów. Szczególny nacisk zostanie położony na wspieranie i wzmacnianie pozycji młodego pokolenia, jak podkreślono podczas zorganizowanego w czerwcu 2017 r. w Warszawie 3. Forum Młodzieży Partnerstwa Wschodniego, zwłaszcza w zakresie rozwijania umiejętności młodych ludzi, ich udziału w życiu publicznym i solidarności, promowania mobilności akademickiej oraz zwiększania szans młodych ludzi na rynku pracy i ich ducha przedsiębiorczości poprzez przedstawione przez UE kompleksowe ramy polityki młodzieżowej i pakiet dotyczący młodzieży.

19. Uczestnicy szczytu zwracają uwagę na ważną rolę, jaką w demokratycznym, odpornym i dostatnim społeczeństwie odgrywają dobrze funkcjonujące środowisko medialne i wolność słowa. Dostrzegają potrzebę zwiększonego wsparcia na rzecz niezależnych mediów, profesjonalizmu w mediach, a także umiejętności korzystania z mediów na obszarze Partnerstwa Wschodniego. Zgadzą się również, że należy jeszcze bardziej wzmocnić działania w zakresie komunikacji strategicznej i pracować na rzecz zwiększania widoczności współpracy między UE i krajami Partnerstwa Wschodniego, a także podnosić poziom świadomości publicznej i obnażać dezinformację. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmują wkład 2. konferencji poświęconej mediom w krajach Partnerstwa Wschodniego, która odbyła się we wrześniu 2017 r. w Kijowie.
20. Uczestnicy szczytu potwierdzają znaczenie, jakie dla Partnerstwa Wschodniego ma integracyjne zaangażowanie wszystkich części społeczeństwa. Zobowiązują się do wzmocnienia równości kobiet i mężczyzn i propagowania upodmiotowienia kobiet, jak przewiduje Unijny plan działania w sprawie równości płci. Prowadzenie interakcji ze społeczeństwem obywatelskim, w tym poprzez Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, oraz poszerzone działania informacyjne i ukierunkowane wsparcie dla działających na szczeblu najbliższym obywatelom organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, pozostaje integralną częścią tego partnerstwa, co podkreślono podczas zorganizowanej w październiku 2017 r. w Tallinie konferencji poświęconej społeczeństwu obywatelskiemu w krajach Partnerstwa Wschodniego. Uczestnicy szczytu wyrażają zadowolenie z roli odgrywanej przez lokalne i regionalne władze za pośrednictwem Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP) w realizowaniu celów tego partnerstwa na szczeblu sprawowania rządów, który znajduje się najbliżej obywateli. Uczestnicy szczytu zachęcają do ściślejszej współpracy międzyparlamentarnej, dialogu i propagowania wymian w ramach Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest, odnotowując w tym kontekście powołanie przez biuro zgromadzenia grupy roboczej ad hoc ds. układów o stowarzyszeniu.
21. Uczestnicy szczytu oczekują na kolejny szczyt Partnerstwa Wschodniego, który ma się odbyć w 2019 r.; podczas tego spotkania zamierzają dokonać przeglądu realizacji oczekiwanych rezultatów i przedstawić wytyczne służące dalszemu wzmocnieniu współpracy w ramach Partnerstwa Wschodniego.

Załącznik I – 20 oczekiwanych do roku 2020 rezultatów

Osiągnięcie wymiernych rezultatów służących naszym obywatelom to sedno naszego zaangażowania w ramach Partnerstwa Wschodniego. W oparciu o cztery priorytety uzgodnione podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego w Rydze w 2015 r. zidentyfikowano 20 kluczowych obszarów i wyznaczono dla nich cele, które powinny zostać zrealizowane do roku 2020. Przy wyborze konkretnych oczekiwanych rezultatów kierowano się ideą wzmocnienia naszej wspólnej odporności.

20 oczekiwanych do roku 2020 rezultatów to narzędzie zaprojektowane z wykorzystaniem pluralistycznego podejścia angażującego wszystkie zainteresowane strony. Usprawniona struktura współpracy wielostronnej w ramach Partnerstwa Wschodniego będzie ściśle i regularnie monitorować realizację uzgodnionych oczekiwanych rezultatów – w sposób ukierunkowany na wyniki, kompleksowy i systematyczny, zapewniając poczucie współodpowiedzialności i wspólnego zaangażowania oraz komplementarności z dwustronnymi priorytetami.

Oczekiwane rezultaty o charakterze przekrojowym

1. Dynamiczne społeczeństwo obywatelskie ma kluczowe znaczenie dla demokratycznej struktury społeczeństwa, przejrzystego zarządzania publicznego, rozwoju sektora prywatnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, ochrony środowiska, innowacji społecznych, mobilności i kontaktów międzyludzkich. Społeczeństwo obywatelskie jest nieodzownym partnerem dla instytucji rządowych i samorządowych, ponieważ jest siłą napędową reform i przyczynia się do upowszechniania rozliczalności. Zwiększenie fachowej wiedzy technicznej i zdolności zarządzania w organizacjach społeczeństwa obywatelskiego, w tym wśród partnerów społecznych, podniesie wartość dialogu merytorycznego i zorientowanego na wyniki procesu decyzyjnego w krajach partnerskich.

2. Równość płci i niedyskryminacja to zasady, dzięki którym kraje partnerskie będą mogły w pełni wykorzystać gospodarczy i społeczny potencjał swoich społeczeństw. Promowane będą działania informacyjne skierowane do wszystkich grup społecznych w krajach partnerskich – zgodnie z unijnym planem działania w sprawie równości płci (2016–2020), Konwencją w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz zasadami zwalczania dyskryminacji. UE będzie wspierać wdrażanie odpowiednich przepisów oraz tworzenie i wzmacnianie skutecznie działających organów ds. równości. Program „Women in Business” („Kobiety w biznesie”) przyczyni się do poprawienia perspektyw ekonomicznych dla kobiet prowadzących przedsiębiorstwa.
3. Intensywniejsza, jaśniejsza i dostosowana do potrzeb komunikacja strategiczna – w tym za pośrednictwem działań grupy zadaniowej Stratcom EAST – pozwoli obywatelom państw objętych wschodnim sąsiedztwem lepiej zrozumieć kwestie związane z Unią Europejską, a obywatelom UE – kwestie związane z krajami partnerskimi i Partnerstwem Wschodnim. Wspieranie pluralizmu i niezależności mediów w krajach partnerskich w dalszym ciągu będzie przyczyniać się do zwiększania zarówno rozliczalności, jak i odporności na dezinformację.

Rozwój gospodarczy i możliwości rynkowe

4. Uwolniony zostanie potencjał wzrostu małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w krajach partnerskich. Będzie to możliwe dzięki programowi EU4Business i stosownym krajowym programom wsparcia, a także dzięki poprawie warunków działalności tych przedsiębiorstw w krajach partnerskich. Instytucjonalizacja dialogu między sektorem publicznym a prywatnym, pomoc dla organizacji wsparcia przedsiębiorczości ukierunkowanych na klienta i tworzenie nowych regionalnych sieci dyplomacji gospodarczej sprzyjających zwiększeniu obrotu handlowego i promowaniu inwestycji we wschodnim sąsiedztwie przyczynią się do zwiększenia potencjału trwałego wzrostu gospodarczego.

5. Zostaną podjęte działania w celu wyeliminowania luk w dostępie do finansowania i w infrastrukturze finansowej, co powinno w skuteczny sposób zapewnić trwały rozwój gospodarczy i trwałą transformację gospodarczą. Wspierane będzie pogłębianie i poszerzanie rynków kapitałowych, w tym za pośrednictwem programów pilotażowych ukierunkowanych na reformy tych rynków. Z myślą o ułatwieniu inwestycji i zwiększeniu eksportu wspierane będą skuteczne rejestry kredytów i alternatywne źródła finansowania. Reformy te pomogą w zwiększeniu pożyczek udzielanych w lokalnej walucie w ścisłej współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi.
6. Wspierane będzie tworzenie nowych miejsc pracy na szczeblu lokalnym i regionalnym. W tym celu wdrażane będą unijne programy, których celem jest dywersyfikacja działalności gospodarczej i zmniejszanie nierówności, zwłaszcza wśród młodych obywateli. Nowa inicjatywa „Mayors for Economic Growth” („Burmistrzowie na rzecz wzrostu gospodarczego”) pomoże zmobilizować władze lokalne do wdrażania inteligentnych strategii lokalnego rozwoju gospodarczego. W osiągnięciu tych celów pomocne też będzie wdrażanie regionalnych projektów na rzecz rozwoju, w tym w obszarze rolnictwa.
7. W ramach inicjatywy EU4Digital promowana będzie harmonizacja rynków cyfrowych zarówno między krajami partnerskimi, jak i między tymi krajami a UE, w celu wyeliminowania istniejących przeszkód i barier utrudniających stworzenie ogólnoeuropejskich usług elektronicznych dla obywateli, administracji publicznej i przedsiębiorstw. W tym kontekście współpraca skoncentruje się na wspieraniu krajów partnerskich w zakresie wzmacniania niezależności krajowych urzędów telekomunikacyjnych, harmonizowania alokacji widma i ustalania cen roamingu, wdrażania krajowych strategii na rzecz rozwoju sieci szerokopasmowych, cyberbezpieczeństwa, innowacji cyfrowych, interoperacyjnych usług e-zdrowia i umiejętności cyfrowych oraz na pilotowaniu inicjatyw z zakresu transgranicznych podpisów elektronicznych, handlu elektronicznego i cyfrowych korytarzy transportowych.

8. Wspierana będzie wymiana handlowa między UE a krajami partnerskimi, a także między samymi krajami partnerskimi; wsparcie to będzie polegać m.in. na wprowadzeniu pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu w przypadku trzech odnośnych partnerów, tj. Gruzji, Republiki Mołdawii i Ukrainy. Stosując zróżnicowane podejście, UE będzie nadal omawiać wspólnie z każdym z krajów partnerskich, w tym z Armenią, Azerbejdżanem i Białorusią, atrakcyjne i realistyczne możliwości wzmocnienia wzajemnej wymiany handlowej i pobudzenia inwestycji, tak aby uwzględnić wspólne interesy, zreformowaną politykę inwestycyjną w zakresie ochrony inwestycji, jak również zasady handlu międzynarodowego i związane z handlem standardy międzynarodowe, w tym w dziedzinie własności intelektualnej, oraz aby przyczynić się do modernizacji i dywersyfikacji gospodarek.

Wzmacnianie instytucji i dobrych rządów

9. Praworządność i mechanizmy antykorupcyjne zostaną wzmocnione poprzez wsparcie tworzenia i dalszego rozwijania trwałych struktur służących zapobieganiu korupcji i jej zwalczaniu, zwiększeniu przejrzystości i zwalczaniu prania pieniędzy. W tym kontekście prowadzone będą działania w zakresie: tworzenia skutecznych systemów składania oświadczeń majątkowych i oświadczeń o braku konfliktu interesów (obejmujących łatwe do przeszukiwania bazy danych), wdrażania mających zastosowanie międzynarodowych zaleceń dotyczących finansowania partii politycznych, niezależności organów antykorupcyjnych, tworzenia ram i mechanizmów prawnych służących odzyskiwaniu mienia i zarządzania nim oraz opracowywania skutecznych narzędzi do prowadzenia dochodzeń finansowych.

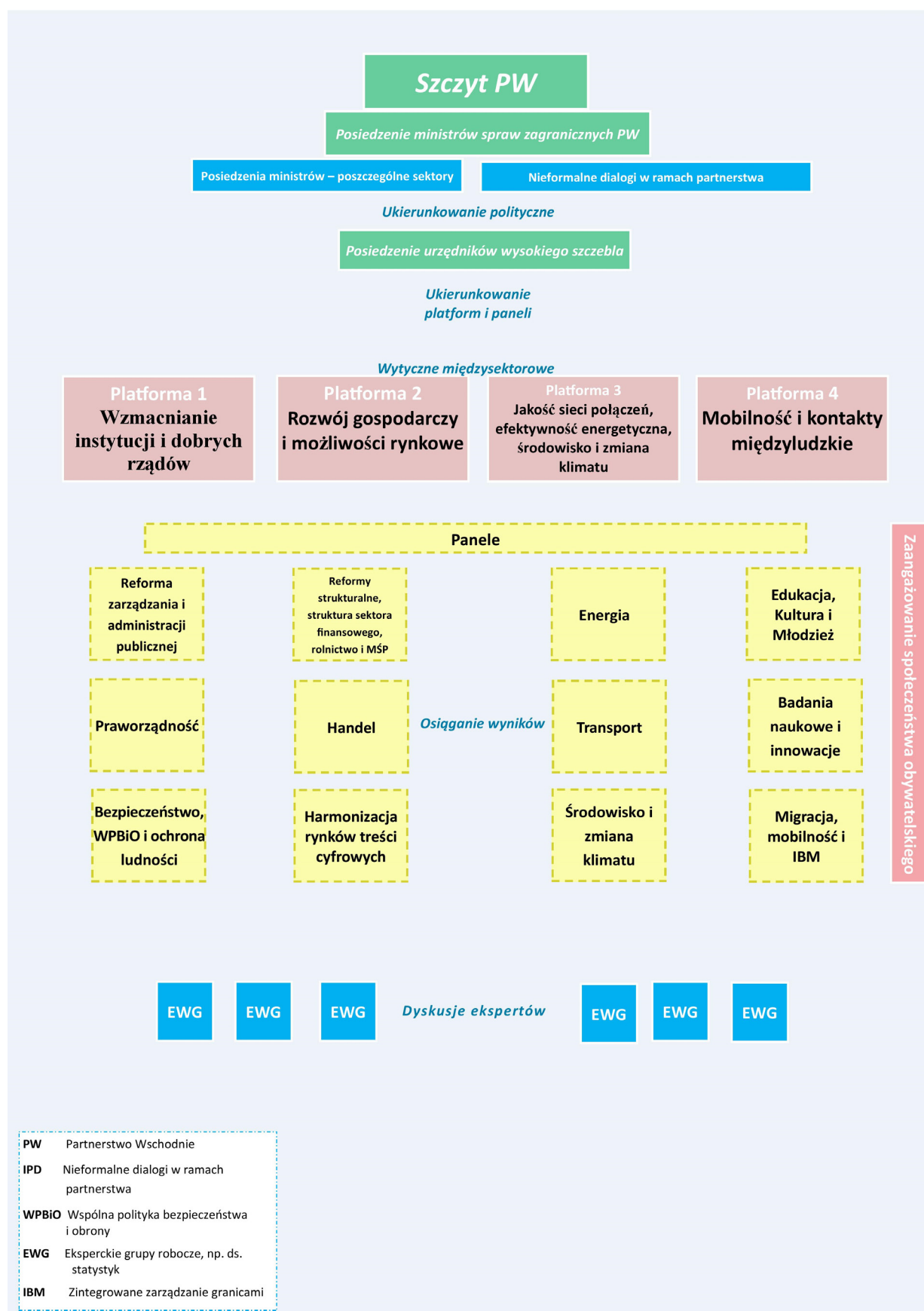
10. Kwestią o zasadniczym znaczeniu będzie wdrożenie kluczowych reform zgodnie z europejskimi standardami w zakresie niezależności, bezstronności, skuteczności i rozliczalności sądów, w tym opracowanie odpowiednich narzędzi elektronicznych potrzebnych np. do przydzielania spraw na podstawie wcześniej ustalonych obiektywnych kryteriów. Zaufanie obywateli do państwowych instytucji wzrośnie, jeśli widoczne będą postępy – mierzone za pomocą uzgodnionego zestawu wskaźników – w zakresie wprowadzania przejrzystego systemu rekrutowania i awansowania sędziów opartego na osiągnięciach zawodowych, informowania o przypadkach postępowań dyscyplinarnych, poprawiania dostępu do wymiaru sprawiedliwości, kompleksowych i skutecznych szkoleń sędziów, znaczącego zmniejszenia liczby zaległych spraw cywilnych i karnych oraz skuteczniejszego wykonywania wyroków.
11. Kwestią o kluczowym znaczeniu będzie wdrożenie reform administracji publicznej. Powinny być one zgodne z międzynarodowymi zasadami regulującymi tworzenie profesjonalnej, apolitycznej i rozliczalnej administracji publicznej, która będzie przestrzegać norm etycznych. Dowodem na poczynienie w tym obszarze postępów będą: zgodne z międzynarodowymi zasadami strategię krajowe, lepsze przepisy o służbie cywilnej, publiczny dostęp do informacji, dostępna i ukierunkowana na usługi administracja, wzmocniony nadzór nad budżetem i lepsze ramy instytucjonalne dotyczące statystyki publicznej. Zostanie zbadana możliwość objęcia urzędników służby cywilnej systemem tzw. staży towarzyszących.
12. Efektem zacieśnienia współpracy w obszarze bezpieczeństwa i zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi będzie lepsze przygotowanie partnerów do reagowania na sytuacje kryzysowe i klęski żywiołowe. Dzięki wsparciu – obejmującemu budowanie zdolności do celów zwalczania przestępczości zorganizowanej – partnerzy będą bardziej odporni na zagrożenia hybrydowe, w tym zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa, oraz lepiej przygotowani do radzenia sobie zagrożeniami chemicznymi, biologicznymi, radiologicznymi i jądrowymi będącymi wynikiem działalności przestępczej, mającymi charakter przypadkowy lub wynikającymi z działania sił natury. Pogłębienie dialogu na temat bezpieczeństwa i zacieśnienie praktycznej współpracy w zakresie WPBiO, w tym zwiększenie możliwości uczestnictwa w szkoleniach oraz budowanie zdolności w obszarze wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony/wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPBiO/WPZiB), przyczyni się do aktywniejszego udziału krajów partnerskich w europejskich misjach i operacjach cywilnych i wojskowych.

13. Postępy w rozbudowywaniu bazowej transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), w tym dróg, kolei, portów, lotnisk i śródlądowych dróg wodnych, będą aktywnie wspierane zgodnie z orientacyjnym, długoterminowym planem działania w zakresie inwestycji, tak by ukończyć sieć TEN-T do roku 2030. Realizacja wymaganych połączeń w rozbudowanej sieci bazowej i usunięcie wąskich gardeł w łańcuchu logistycznym, również poprzez zwiększenie wydajności istniejących sieci transportowych, ułatwią komunikację transportową, a tym samym wesprą kontakty gospodarcze. Sprawniejsze przeprowadzanie procedur wymaganych do przekraczania granicy i ograniczenie barier administracyjnych, technicznych oraz przeszkód innego rodzaju przyczynią się do trwałości i zintensyfikowania przepływów transportowych towarów. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz postępy w sprawie umów o wspólnym obszarze lotniczym jeszcze bardziej wzmocnią jakość sieci połączeń transportowych.
14. Bezpieczeństwo dostaw energii zostanie zwiększone poprzez rozbudowaną gazową i elektroenergetyczną łączność międzysystemową między samymi krajami partnerskimi oraz między tymi krajami a UE. Inicjatywa EU4Energy przyczyni się do podwyższenia poziomu efektywności i przejrzystości rynków energii. Zapewnione zostanie stałe wsparcie na rzecz bieżącej współpracy w ramach Wspólnoty Energetycznej, co pomoże krajom Partnerstwa Wschodniego spełnić odnośne zobowiązania. W tym kontekście o wspólnym zaangażowaniu i postępach w tej dziedzinie będą świadczyć: modernizacja ukraińskiego systemu przesyłu gazu i magazynów tego surowca, uruchomienie strategicznego południowego korytarza gazowego i jego dalsze rozbudowanie w kierunku Azji Środkowej, realizacja gazowych połączeń międzysystemowych Ungheni-Kiszyniów i Hermanowice–Bilcze Wolica, wzmocnienie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych między Gruzją a Armenią, a także stworzenie warunków dla ewentualnego połączenia systemów elektroenergetycznych Ukrainy i Mołdawii z siecią europejską .

15. Podjęte zostaną zdecydowane działania na rzecz osiągnięcia odpornego na zmianę klimatu, niskoemisyjnego wzrostu gospodarczego, zwiększenia efektywności energetycznej oraz wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, a także ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, zgodnie z porozumieniem klimatycznym z Paryża. Działania te obejmą m.in. wdrożenie planów działania na rzecz zrównoważonej energii i klimatu poprzez program Porozumienie Burmistrzów, wspieranie MŚP w zakresie zrównoważonej efektywności, zapewnianie synergii między inicjatywami EU4Business, EU4Energy i EU4Innovation, udostępnianie finansowania dla inwestycji ekologicznych, wspieranie opracowywania krajowych strategii ograniczania emisji gazów cieplarnianych, a także wprowadzenie monitorowania, zgłaszania i weryfikacji krajowych emisji oraz prowadzenie innych działań na rzecz rozwijania krajowych polityk przystosowawczych.
16. Ochrona środowiska, łagodzenie skutków zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej zostaną wzmocnione poprzez usprawnienie gospodarki wodnej i współpracy transgranicznej, uwzględnianie celów związanych ze środowiskiem i klimatem w politykach sektorowych, rozwijanie należytego zarządzania w zakresie środowiska oraz zwiększanie świadomości ekologicznej. Zapewnione zostanie wsparcie na rzecz przejścia na bardziej ekologiczną gospodarkę opartą w większym stopniu na obiegu zamkniętym. Kluczowymi działaniami w tej dziedzinie będą m.in.: opracowanie planów gospodarowania wodami w dorzeczu, identyfikacja ryzyk ekologicznych dla Morza Czarnego, stworzenie ustawodawstwa do celów przeprowadzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko i ocen skutków, poprawa dostępu do danych środowiskowych oraz propagowanie zrównoważonego wykorzystywania żywych zasobów morskich.

17. Postępy w obszarze mobilności będą wspierane poprzez monitorowanie stałego spełniania kryteriów liberalizacji reżimu wizowego przez Gruzję, Republikę Mołdawii i Ukrainę, przez rozważenie w odpowiednim czasie – jeśli sytuacja na to pozwoli – podjęcia dialogu na temat liberalizacji reżimu wizowego odpowiednio z Armenią i Azerbejdżanem, o ile zaistnieją warunki zapewniające sprawnie zarządzaną i bezpieczną mobilność, w tym jeżeli zostaną skutecznie wdrożone umowy między stronami o ułatwieniach wizowych i readmisji, a także poprzez zawarcie umowy o ułatwieniach wizowych i umowy o readmisji z Białorusią. Nadal udzielane będzie wsparcie na rzecz wdrażania istniejących partnerstw na rzecz mobilności tj. z myślą o lepszym zarządzaniu migracją w krajach partnerskich. Wdrożenie zintegrowanego zarządzania granicami poprzez zmodernizowaną sieć przejść granicznych między samymi krajami partnerskimi oraz między tymi krajami a państwami członkowskimi UE posłuży mobilności, a jednocześnie zwiększy bezpieczeństwo oraz przyczyni się do wzmocnienia przepływów handlowych.
18. Znacznie zwiększone zostaną inwestycje w umiejętności młodych ludzi, ich przedsiębiorczość i zatrudnialność, zwłaszcza poprzez wzmocniony pakiet dotyczący młodzieży przedstawiony przez UE w ramach inicjatywy EU4Youth; w jego skład wejdą nowy program na rzecz mobilności młodych ludzi i ukierunkowane działania przewidziane w planach działania na rzecz zaangażowania młodzieży, ze szczególnym naciskiem na przywództwo, mobilność i jakość kształcenia formalnego i pozaformalnego. Młodzi ludzie i osoby pracujące z młodzieżą skorzystają z większych możliwości w zakresie mobilności w ramach programu Erasmus+. Uczestnictwo krajów partnerskich w programach Erasmus+, Kreatywna Europa, COSME i „Horyzont 2020” otwiera uniwersytetom, administracji, przedsiębiorstwom, przedstawicielom poszczególnych zawodów, podmiotom sektora kultury i usług audiowizualnych, młodym ludziom, studentom i naukowcom nowe możliwości w zakresie mobilności i przyczynia się do rozwoju sektora kultury i sektora kreatywnego. W stosownych przypadkach i wtedy, kiedy będzie to możliwe, wspierana będzie pogłębiona współpraca w ramach programów UE.

19. Powstanie europejska szkoła Partnerstwa Wschodniego, z uwzględnieniem działań państw członkowskich UE, której zadaniem będzie zapewnianie wysokiej jakości kształcenia dla uczniów z krajów partnerskich, zwiększenie ich szans edukacyjnych i szans na zatrudnienie, propagowanie współpracy, porozumienia międzykulturowego, tolerancji, podstawowych wartości, lepszego rozumienia Unii Europejskiej i jej zaangażowania w regionie, a także zwiększanie umiejętności językowych. Sieć, której członkami będą uniwersytety z krajów partnerskich, skupi się na doskonałości w nauczaniu.
20. Integracja systemów badań i innowacji Partnerstwa Wschodniego i UE będzie propagowana poprzez inicjatywę EU4Innovation, mającą na celu zwiększanie możliwości zatrudnienia i perspektyw zawodowych naukowców, finansowanie badań naukowych i innowacji na zasadzie konkurencji i wspieranie partnerstw między środowiskiem badawczym a przemysłem. Współpraca będzie mieć na celu uzyskanie przez odpowiednie kraje partnerskie pełnego dostępu do wszystkich systemów finansowania w ramach programu „Horyzont 2020” na rzecz indywidualnych naukowców. Dzięki reformom poprawią się wyniki i konkurencyjność krajowych publicznych systemów badań naukowych i innowacji. Integracja w ramach ogólnoeuropejskiej sieci GÉANT łączącej wszystkie krajowe sieci badawcze i edukacyjne w Europie przyczyni się do dalszego zmniejszania przepaści cyfrowej.

W celu zapewnienia skuteczności nowej usprawnionej struktury Partnerstwa Wschodniego i spójności jej działań, na podstawie strategicznych wskazówek opracowanych podczas szczytu oraz politycznego ukierunkowania wynikającego z posiedzeń ministerialnych, platformy zostają przekształcone w międzysektorowe fora stosownie do czterech kluczowych obszarów współpracy uzgodnionych na szczycie Partnerstwa Wschodniego w Rydze w 2015 r. Będą grać rolę łącznika między panelami (w ramach których odbywać się będą pogłębione dyskusje) a posiedzeniami urzędników wysokiego szczebla (które będą dostarczać ogólnych wytycznych, identyfikować synergie i monitorować cały proces). Platformy będą dostarczać politycznych wytycznych pracom prowadzonym w ramach paneli oraz opracowywać sprawozdania na posiedzenia urzędników wysokiego szczebla. Taka struktura Partnerstwa Wschodniego będzie realizowana poprzez pluralistyczny i zorientowany na wyniki proces. UE i kraje partnerskie uzgodnią plan pracy i metodologię ukierunkowane na wyniki, zwłaszcza w odniesieniu do 20 oczekiwanych do roku 2020 rezultatów. W odnowiony proces i w realizację tych rezultatów zostaną w pełni zaangażowani społeczeństwo obywatelskie, a także – w stosownych przypadkach – partnerzy społeczni i środowisko biznesu.
